

تحلیل سرفاصله زمانی وسایل نقلیه جاده‌ای و ارزیابی رفتار رانندگان در رعایت سرفاصله ایمن

امیر فرازمند^{۱*}، کاوه فرازمند^۲

۱- کارشناس ارشد مهندسی عمران، گرایش خاک و پی، موسسه آموزش عالی طبری بابل Amirfarazmand1@gmail.com
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران، گرایش راه و ترابری، موسسه آموزش عالی علوم و فناوری آریان farazmandkaveh@yahoo.com

چکیده

سرفاصله زمانی بین خودروها از خصوصیات مهم رفتار رانندگی و جریان ترافیک است که بر ایمنی ترافیک، سطح سرویس و ظرفیت سامانه‌های حمل و نقلی تأثیری عمده دارد. مقاله حاضر به تحلیل گروه‌های مختلف سرفاصله‌های زمانی براساس ترکیبات مختلف انواع زوج خودروهای جلویی و تعقیب کننده می‌پردازد و با تحلیل و استنباط آماری نشان می‌دهد که رفتار رانندگان در فرآیند تعقیب خودرو در اتخاذ سرفاصله‌های زمانی مناسب، بستگی به نوع خودرو مورد نظر و خودروی جلویی دارد. تصادفات جاده‌ای به عنوان یکی از مهم‌ترین علل مرگ و میر در کشور مطرح بوده است که علاوه بر تأثیرات آن بر جامعه، از لحاظ اقتصادی و اتلاف منابع نیز نقش مؤثری دارد. یکی از پارامترهای مهم در تصادفات که وابسته به انسان می‌باشد، فاصله بین دو وسیله نقلیه، یا سرفاصله می‌باشد. فاصله ایمن به عوامل متعددی از جمله شرایط مسیر بخصوص روسازی راه، سرعت مجاز، نوع رفتار راننده، سن و جنس رانندگان، نوع وسیله نقلیه و نیز شرایط جوی غالب بر مسیر وابسته است. عدم رعایت فاصله ایمن یک علت اصلی در تصادفات جلو به عقب بوده که یکی از تصادفات رایج در کشور ما می‌باشد، از اینرو در این تحقیق به بررسی رفتار رانندگان در رعایت فاصله ایمن و بررسی عوامل مؤثر بر این امر پرداخته می‌شود.

واژه‌های کلیدی: سر فاصله، ایمن، تصادفات، وسیله نقلیه، ایمنی ترافیک، تعقیب خودرو

۱- مقدمه

تصادفات جاده‌ای حتی در کشورهای توسعه یافته صنعتی از عوامل مهم در تلفات و صدمات شدید جانی، جرحی و مالی می‌باشد. هزینه چشم‌گیر تصادفات به قدری بالا و قابل توجه است که در چند دهه اخیر علاوه بر کشورهای توسعه یافته، بسیاری از کشورهای در حال توسعه نیز بدقت این هزینه‌ها را مورد محاسبه قرار می‌دهند و نتایج آن در تصمیم‌گیری‌های فنی و اقتصادی مورد توجه مسئولان و برنامه‌ریزان قرار می‌گیرد. در تحقیقی که توسط مرکز مطالعات وزارت راه و شهرسازی در سال ۱۳۸۶ انجام گرفت این هزینه برابر با ۱۸۰ هزار میلیارد ریال برآورد شده است. از اینرو انجام اقداماتی پیش‌گیرانه برای کاهش تصادفات امری ضروری می‌باشد. شناخت و بررسی عوامل مؤثر در تصادفات و در نظر گرفتن اقدامات اصلاحی جهت رفع آن‌ها می‌تواند سبب کاهش هزینه و بهبود شرایط ایمنی سیستم حمل و نقل گردد. یکی از عوامل مهم در بروز تصادفات عدم رعایت فاصله ایمن بین خودروها است. این عامل یکی از عوامل انسانی می‌باشد که می‌توان با آموزش و اعمال قانون نسبت به رفع آن و در نتیجه کاهش تصادفات اقدام نمود. شناخت این عامل و بررسی تأثیر آن در بروز تصادفات موضوع اصلی این تحقیق می‌باشد.